

NOVO SVETLO

Nakon što je za sopstvenu potrebu osmislila luster koji je želela da joj ukrasi dom, umetnica Lucija Tomčić otišla je korak dalje i svoje stvaralaštvo posvetila rasvetnim telima koje odlikuje svedenost forme, ali često i kompleksnost izrade

Priredio: Bratislav Mihailović

Fotografije: Vladimir Popović / privatna arhiva

Geometrija, skulpturalnost, pre svega originalnost, ali i funkcionalnost, glavne su odrednice dizajnerskih komada, potpisanih imenom Lucije Tomčić, bosanske umetnice, koja već 25 godina živi i stvara u Beogradu. Od kada je 1991. diplomirala na Akademiji likovnih umetnosti u Sarajevu, na Odseku za produkt dizajn u klasi profesora, arhitekta Zlatka Ugljena, Lucija Tomčić, beleži značajne rezultate na polju dizajna i primenjene umetnosti. Nadarena umetnica otkrila nam je šta je motivirala, koji su joj izvori inspiracije i na koji način rasvetnim telima daje ličan pečat, čineći ih umetničkim delima u prostoru.

Uglavnom ste fokusirani na izradu lampi i lustera. Kako ste se opredelili za tu oblast?

Oduvek me je privlačio dizajn rasvetnih tela, ali me je u isto vreme i odbijao, zbog složenog procesa izrade. Nije jednostavno ukomponovati estetiku i funkcionalnost, a onda i naći adekvatne majstore da to realizuju. Tek kada sam, potpuno neopterećena i slobodna u razmišljanju, odlučila da sebi dizajniram luster, koji će stajati iznad trpezarijskog stola, započela je moja ozbiljnija priča o lusterima i lampama.

Većinu vaših radova karakterišu geometrija i skulpturalnost. Šta vas u tom smislu posebno inspiriše?

Jednostavnost. Smatram da je sve bazirano na osnovnim formama, poput kruga i kocke. Kada učite da crtate, prvo pravite geometrijsku šemu, pa tek onda izvlačite krive linije forme zadatog objekta. Nastojim da se zadržim na tim osnovnim oblicima. Lako je dodavati i komplikovati, ali lepota je u jednostavnosti.

Vaša dizajnerska rešenja su izuzetna, ali u isto vreme i veoma zahtevna za izradu. Koliko je dug i komplikovan put od skice do gotovog proizvoda?

Uvek razmišljam o nekom proizvodu ili nekoliko njih paralelno, nekad danima ili mesecima, a onda, u nekom momentu, u mislima imam gotovu sliku. Tada prelazim na skicu i na ono što smatram najbitnijim, a to je postavka konačnih proporcija, tj. dimenzija proizvoda. Uglavnom pravim radne makete, najčešće od kartona ili nekog drugog materijala. Ako tu sve štima, onda počinje potraga za majstorima, entuzijastima, koji su voljni da prihvate novi izazov. To je mukotrpan put, ali u isto vreme, vrlo kreativan. Obožavam radionice i priče sa majstorima. Dešava se da moja izuzetno jednostavna rešenja postanu dosta složena i zahtevna kod izrade. Nekad napravimo i nekoliko prototipa, dok ne dođemo do najboljeg i konačnog izgleda proizvoda.

Koje materijale najčešće koristite za izradu?

Koristim one materijale koji su dostupni na našem tržištu. Za sada su to drvo, metal, medijapan, platno... Rado bih se upustila i u rad sa drugim materijalima, poput stakla, ali za sada nije bilo prave prilike. Očekujem to u budućnosti.

Pre tri godine predstavili ste vrlo interesantnu kolekciju lustera. Da li biste mogli nešto više da kažete o tome?

To je počelo, upravo od pomenutog lustera, koji sam radila za svoju trpezariju. Zamislila sam formu cveta, tj. visibabe, nacrtala skicu, odredila joj proporcije, napravila radnu maketu i krenula u potragu za majstorom. Većina me je odbila, tvrdeći da je moja ideja neizvodljiva. Međutim, bila sam uporna i došla do majstora sa decenijskim iskustvom, gospodina Vlade Sindelića, sa kojim sam krenula u realizaciju.

Uz njegovu pomoć, kao i pomoć Baneta i Vesne Živković, koji su bili zaduženi za presvlačenje konstrukcije tkaninom, napravili smo, ne jedan, već čitavih 15 lustera. Svaki od njih je autentičan i ima drugačiju kompoziciju stakala. Kolekciju LUSTER predstavila sam 2014. na samostalnoj izložbi u galeriji *Otklon* u Beogradu. Celu postavku otkupila je gospođa Madlena Zepter.

Jedan od predmeta sa vašim potpisom, koji izaziva posebnu pažnju jeste lampa *Orbital*. Koje su njene specifičnosti?

UNESCO je 2015. proglasio godinom svetla, pa je taj rad realizovan za *Zepter Internatoinal Design Award* 2015. godine, koji je održan u Milanu, pod nazivom *Let us illuminate the world*. Lampa *Orbital* je zamišljena da se otvara u smeru kazaljke na satu i predstavlja simulaciju dana i noći. Sastoji se iz tri pokretne segmenta, a na unutrašnjoj strani svakog od njih se nalazi LED traka, koja je pokrivena transparentnom plastikom. Kada su sva tri segmenta otvorena, svetlo pravi svetlosni krug oko lampe i čini je magičnom. Realizacija ove lampe je vrlo složena i to je zaista bio pravi pionirski poduhvat, u kome su mi pomogli stolar Budimir Balević, *Tatjana* + i Mihajlo Bala. Inače, lampa *Orbital*, kao i druge moje lampe, ima vrlo dobru rasvetnu moć i nije samo skulptura u prostoru, što ljudi često pomisle kada je vide.

Ne bavite se serijskom proizvodnjom i većina vaših dizajnerskih komada je unikatna i ručno rađena. Da li se i kojoj meri to odražava na cenu proizvoda?

Svaki komad koji pravim jeste jedinstven, zahteva posebnu pripremu, a potom i ručnu izradu. To se svakako odražava i na cenu, ali smatram da radovi i nisu preskupi, s obzirom na kompleksan i precizan rad, koji im prethodi. Reč je umetničkom delu, pa ga tako treba posmatrati i kada je njegova cena u pitanju.

Koliko su autentičnost i sloboda u izrazu važni u umetnosti i koliko doprinose značaju, pa i vrednosti dela?

Vrlo su važni. To je ono što umetnike čini individualcima, što nam daje prepoznatljivost, a ujedno i vrednost našem delu. Postoji nešto što je neizbežno u kreativnom stvaralaštvu, a to je sličnost u razmišljanju, shvatanju i pogledu na život i dizajn. Zato uvek pomislim, da li je možda neko, negde, već napravio nešto isto ili slično kao i ja, a da ja to ne znam. Ali, bez obzira, smatram da je najvažnije slediti svoju ideju.

Ko su vaši najčešći kupci i na kakve reakcije nailazite? Da li ljudi prepoznaju i cene dizajnerske komade, a u tom kontekstu i originalnost i kvalitet?

Ljudi koji vide moje radove, posebno lampe, prvo pomisle da su to skulpture, a kad se pojavi i svetlo, onda usledi dodatno oduševljenje. Oni prepoznaju drugačiji dizajn i jako dobro reaguju, ali nažalost, intelektualna srednja klasa u Srbiji nije u mogućnosti da sebi omogući kupovinu ikakvog dizajnerskog komada. Nasuprot tome, populacija koja ima kupovnu moć uglavnom kupuje potvrđene, strane dizajnere, misleći da se time potvrđuje i njihovo znanje i ukus. Ipak, ima i onih koji su okrenuti domaćem tržištu, a to su uglavnom menadžeri, inženjeri, umetnici, arhitekta i slično.

Pored lustera i lampi, izrađujete i različite komade nameštaja, bavite se grafičkim dizajnom, uređenjem enterijera, a takođe imate iskustva i sa izradom pozorišne scenografije. Koja od ovih oblasti vam je najinteresantnija i u kojoj se najzadovoljnije osećate?

Već kao student sam počela da radim razne manje poslove, koji su mi vremenom otvarali nove mogućnosti i donosili značajnije angažmane. Ipak, najviše volim da radim pojedinačne komade nameštaja i rasvetna tela, a u svemu tome mi je najzadovoljniji sam proces realizacije nekog rada.

Kao umetnik ste prisutni na srpskoj sceni, kao i na sceni regiona. Da li razmišljate o plasmanu na inostrano tržište?

Uglavnom sam prisutna na srpskoj sceni, gde imam status slobodnog umetnika. Ima izvesnog interesovanja i iz inostranstva, čak sam i neke od svojih radova tamo prodala... Ali, znate kako, u kreativnom smislu, ovo je vrlo kompleksan posao, a deo koji se tiče marketinga i prodaje, meni

nije naročito zanimljiv. Sa završenim radom, svoje misli usmeravam ka novom projektu i teško mi pada da se bavim promocijom i svim onim što ide uz to.

Na čemu trenutno radite? Da li je u pripremi neka nova kolekcija ili izložba?

Uvek nešto radim... Trenutno pravim abažure od pergamenta, i rekla bih da će se to razviti u novu kolekciju. Takođe, imam i isprojektovane radove u drvetu, ali još nisam počela sa njihovom realizacijom. Što se tiče samostalne izložbe, problem je pronalaženje odgovarajućeg prostora. Dok se to ne dogodi, redovno učestvujem na godišnjoj izložbi ULUPUDS-a, kao i na godišnjoj izložbi sekcije dizajn, čiji sam član. www.lucijatomicic.com